

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

ΓΗ_Β_ΦΙΛ_0_14277

87ο

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

(μονάδες 10)

I. Η αξιολογία ως κλάδος της φιλοσοφίας έχει ως αντικείμενο:

- α. τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας
- β. τη γνώση και τη δυνατότητα απόκτησής της
- γ. τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας

Απάντηση: γ. τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας

II. Τη θέση ότι «η γνώση είναι ανάμνηση» διατύπωσε:

- α. ο Μαρξ
- β. ο Πλάτων
- γ. ο Αριστοτέλης

Απάντηση: β. ο Πλάτων

III. Η έννοια της «αυτοαναφορικότητας» στην τέχνη:

- α. διαμορφώθηκε σε αισθητικό ιδεώδες στην κλασική εποχή
- β. σχετίζεται με τον ρομαντισμό και την απόδοση του πάθους
- γ. είναι γνώρισμα της μοντέρνας τέχνης

Απάντηση: γ. είναι γνώρισμα της μοντέρνας τέχνης

IV. Κατά τους ορθολογιστές φιλοσόφους η γνώση μας για τον κόσμο

- α. προέρχεται κυρίως από τον ορθό λόγο
- β. είναι απολύτως ανέφικτη
- γ. προέρχεται κυρίως ή αποκλειστικά από τις αισθήσεις

Απάντηση: α. προέρχεται κυρίως από τον ορθό λόγο

V. Στον συλλογισμό «τα ψάρια δεν είναι θηλαστικά, τα δελφίνια είναι θηλαστικά, άρα τα δελφίνια δεν είναι ψάρια» ο «μέσος όρος» είναι:

- α. τα ψάρια
- β. τα δελφίνια
- γ. τα θηλαστικά

Απάντηση: ο «μέσος όρος» είναι γ.τα θηλαστικά

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: σκεπτικισμός, κατηγορική προσταγή, αισθητική φιλοσοφία.

(μονάδες 15)

Αισθητική φιλοσοφία: Ο κλάδος της φιλοσοφίας που ασχολείται με τον προσδιορισμό της έννοιας του «ωραίου» του «καλού». Προσπαθεί να ανακαλύψει τους παράγοντες που κάνουν κάτι ωραίο. Μελετά και το συναίσθημα που βιώνουμε μπροστά στο ωραίο.

Σκεπτικισμός: Υποστηρίζει ότι δεν διαθέτουμε ασφαλή κριτήρια για να αποφασίσουμε αν και πότε γνωρίζουμε κάτι σ'αλήθεια, δεν μπορούμε με άλλα λόγια να κρίνουμε ποιες εντυπώσεις και ποιες κρίσεις θα έπρεπε τελικά να εμπιστευόμαστε.

κατηγορική προσταγή Σύμφωνα με την κατηγορική προσταγή, πρέπει το υποκείμενο της πράξης να θέλει ο γνώμονας (κανόνας) της πράξης του να ισχύει ως καθολικός νόμος. Ο ηθικός νόμος πρέπει να μπορεί να ισχύει σε κάθε περίπτωση και να μη συνδέεται με συγκεκριμένους στόχους του ενός ή του άλλου υποκειμένου. Την διατύπωσε ο Καντ και την αποκαλεί κατηγορική προσταγή, επειδή έχει κατηγορικό -δηλαδή απόλυτο και όχι υποθετικό -χαρακτήρα.

Σύμφωνα με δεύτερη διατύπωση της κατηγορικής προσταγής ο Καντ προσδιορίζει καλύτερα το αίτημα του ισότιμου σεβασμού όλων των ανθρώπων. Πρέπει, αναφέρει, κάθε υποκείμενο να πράττει έτσι, ώστε να μεταχειρίζεται πάντοτε όλους τους άλλους ανθρώπους -όπως και τον εαυτό του ως σκοπούς και όχι μόνο ως μέσα των πράξεών του.

ΘΕΜΑ Α2

2α. «Είναι η πράξη που δίνει στις λέξεις το νόημά τους», γράφει ο Βίτγκενσταϊν. Να εξηγήσετε με συντομία τη θεωρία του, όπως αποτυπώνεται σε αυτή τη φράση.

(μονάδες 12)

Σύμφωνα με τη φράση αυτή ο Βίτγκενσταϊν επισημαίνει πως πρέπει να επικεντρωθούμε στην ίδια τη γλώσσα. Οι γλωσσικές εκφράσεις χρησιμοποιούνται ως εργαλεία. Η γλώσσα είναι ένας κώδικας με τον οποίο επικοινωνούμε, καταλαβαίνει ο ένας τον άλλο, μεταδίδουμε πληροφορίες δηλώνοντας ή περιγράφοντας καταστάσεις πραγμάτων, χρησιμοποιείται και για ευρύτερους σκοπούς. Επίσης κάνουμε διάφορα πράγματα, όπως όταν υποσχόμαστε κάτι, όταν διατάζουμε, όταν ευχόμαστε, όταν παρακαλούμε. Σε κάποιες περιπτώσεις χρησιμοποιώντας το γλωσσικό κώδικα προβαίνουμε σε μία πράξη, όταν λέμε «αφήνω την περιουσία μου στα παιδιά μου».

2β. Να παρουσιάσετε σύντομα τη θεωρία του λειτουργισμού.

(μονάδες 13)

Ο Λειτουργισμός προτείνει ένα μοντέλο συνείδησης που την παρομοιάζει με το λογισμικό ενός υπολογιστή, ενώ το σώμα είναι το υλικό από το οποίο αποτελείται ο υπολογιστής. Η ψυχή, ο νους είναι το σύνολο επεξεργασίας αντιδράσεων, των εισερχομένων δεδομένων και παραγωγής αντιδράσεων του οργανισμού. Αναφέρεται στο σύνολο των ικανοτήτων για την επιτέλεση τέτοιων λειτουργιών γ'αυτό η θεωρία για την υφή του πνευματικού στοιχείου ονομάζεται λειτουργισμός.

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού